

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2004-4-62 (Birleşme)
Karar Sayısı : 04-26/307-70
Karar Tarihi : 15.4.2004

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A.Ersan GÖKMEN,
R.Müfit SONBAY, Murat GENCER, Prof. Dr. Zühtü
AYTAÇ, Rifki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI,
M.Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B. RAPORTÖRLER : Mehmet YANIK, Kerem TOMUR

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: - J.P. Morgan Chase & Co.
- Bank One Corporation
Temsilcisi Av. Yasemin YAŞA
Rumeli Cd. No:35/37 Nur Apt. D:14
34371 Nişantaşı/İstanbul

D. TARAFLAR

: - J.P. Morgan Chase & Co.
270 Park Avenue New York, N.Y. 10017 ABD

- Bank One Corporation
1 Bank One Plaza Chicago, Illinois 60670 ABD

E. DOSYA KONUSU: J.P. Morgan Chase & Co. ile Bank One Corporation şirketlerinin birleşmesi işlemine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 26.3.2004 tarih ve 1527 sayı ile giren bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca düzenlenen 8.4.2004 tarih ve 2004-4-62/Öİ-04-MY sayılı Birleşme Ön İnceleme Raporu 12.4.2004 tarih ve REK.0.08.00.00/90 sayılı Başkanlık önergesi ile 15.4.2004 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da, inceleme konusu işlemin tarafların ilgili ürün pazarındaki toplam ciroları yönüyle, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir birleşme olduğu; ilgili ürün pazarında bu işlem sonucunda tarafların toplam pazar payında herhangi bir değişiklik olmaması sebebiyle, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen bir hakim durum yaratılması veya mevcut bir hakim durumun daha da güçlendirilmesi ve

böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı; bu nedenle, bildirim konu birleşme işlemine izin verilmesi gerektiği görüşü ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. İlgili Ürün Pazarı

İnceleme kapsamındaki birleşme işlemi gerçekleştiren teşebbüslerinin temel faaliyet alanlarının genel olarak bankacılık hizmetleri olması sebebiyle, değerlendirmeye esas oluşturacak ilgili ürün pazarı "bankacılık ve finansal hizmetler pazarı" olarak belirlenmiştir.

H.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

İlgili ürün pazarı olarak belirlenen bankacılık ve finansal hizmetlerin ülke genelinde sunulmasının mümkün olması ve ülkenin herhangi bir bölgesinin ya da yerinin diğer bölgelerden ayrılmasının söz konusu olmaması, diğer bir deyişle ülke genelinin benzer rekabet koşullarına sahip olması sebebiyle ilgili coğrafi pazar, "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak tespit edilmiştir.

H.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Bildirim konu birleşme işleminin değerlendirilmesinde ilk olarak konunun Rekabet Kurulu'nun yetki ve görev alanına girip girmediği belirlenmiştir.

4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 18. maddesinin birinci fıkrası aynen;

" Türkiye'de faaliyette bulunan bankalardan birinin diğer bir veya birkaç banka ile birleşmesi veya bütün borç, alacak ve mevduatını Türkiye'de faaliyette bulunan diğer bir bankaya devretmesi, Kurulun iznine bağlıdır..."

Bankaların bu Kanun hükümlerine göre birleşme ve devirlerinde 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile devir veya birleşmeye konu bankaların toplam aktiflerinin sektör içindeki paylarının yüzde yirmiyi geçmemesi kaydıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7, 10 ve 11 inci maddeleri hükümleri uygulanmaz..." şeklinde düzenlenmiştir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (BDDK) tarafından anılan Kanun'un yukarıda yer verilen maddesine dayanılarak çıkarılan 27.6.2001 tarihli "Bankaların Birleşme ve Devirleri Hakkında Yönetmelik" in 1. maddesi; *"Bu Yönetmeliğin amacı; Türkiye'de faaliyette bulunan bankalardan birinin diğer bir veya birkaç banka ile birleşmesi veya bütün borç, alacak ve mevduatın Türkiye'de bulunan diğer bir bankaya devretmesi ile ilgili esas ve usullerin düzenlenmesidir."* şeklindedir.

Birleşme işlemine taraf J.P. Morgan Chase & Co. (JPMC) ve Bank One Corporation (Bank One) şirketleri, başta ABD olmak üzere birçok ülkede bankacılık ve finansal hizmetler alanında çalışmaktadır. JPMC'nin İstanbul şubesi bankacılık ve finansal hizmetler sektörünün; yatırım bankacılığı ve danışmanlığı, hazine ve menkul kıymet

hizmetleri ile özel bankacılık alanlarında faaliyet göstermektedir. Başvuruya konu birleşme işlemi Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde olmamakla birlikte, taraflardan birinin Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre faaliyette bulunan şubesi vasıtasıyla ilgili ürün piyasasını etkilemektedir. Buna göre her ikisi de ABD kanunlarına göre kurulmuş olan J.P. Morgan Chase & Co. ile Bank One Corporation'ın birleşmesine yönelik işlemin 4389 sayılı Kanun'un 18/1 maddesi çerçevesinde BDDK tarafından değil 4054 sayılı Kanun kapsamında Rekabet Kurulu tarafından değerlendirilmesi gerektiğine karar verilmiştir. Bu çerçevede bildirim konusu birleşme işleminin, başta JPMC ve Bank One'ın ana faaliyet alanları olan bankacılık ve finansal hizmetler ilgili ürün pazarındaki etkileri itibarıyla değerlendirilmesi yapılmıştır.

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine göre, birleşme ve devralmaların Rekabet Kuruluna bildirilmesi usul ve esaslarının ilan edildiği 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesi, birleşme ve devralma sayılan halleri sıralamıştır. Buna göre bildirim konu işlem anılan maddenin birinci fıkrası (a) bendinde düzenlenen "Bağımsız iki veya daha fazla teşebbüsün birleşmesi" şeklindedir.

Söz konusu Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesinde, "Ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirası'nı aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur." denilerek, birleşme ve devralmalara pazar payı ve ciro eşiği getirilmiştir. 1998/6 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ"de, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin birinci fıkrasında belirtilen eşiklerin hesaplanmasında bankalar için, 3182 sayılı Bankalar Kanunu'nun 51. maddesinin (5) numaralı bendine göre, Hazine Müsteşarlığınca usul ve esasları belirlenen kar ve zarar tablolarında yer alan faiz gelirleri ve faiz dışı gelirler toplamının esas alınacağı belirtilmiştir.

Birleşme işlemini gerçekleştiren JPMC ve Bank One şirketleri, Türkiye genelindeki bankacılık ve finansal hizmetler ilgili pazarında faaliyetlerini, İstanbul JPMorgan Chase Bank (adı geçen banka birleşme işlemi öncesinde de JPMC'nin İstanbul/Türkiye şubesi olarak çalışmaktadır) aracılığı ile sürdürecektir. Dosya mevcudu bilgilerden, başvuru konusu birleşme işleminin bankacılık ve finansal hizmetler ilgili pazarında 25.000.000.000.000 TL'lik ciro eşiğini aştığı, bu nedenle 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olduğu anlaşılmıştır.

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde hukuka aykırı bulunarak yasaklanan, bir ya da birden fazla teşebbüsün "Hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde " birleşmeleri işlemidir.

Bank One'ın Türkiye'de bankacılık ve finansal hizmetler pazarında bir faaliyeti bulunmamaktadır. Bu sebeple başvuru konusu birleşme işlemi sonrasında ilgili pazarda JPMC İstanbul'un pazar payı değişmeyecek, her hangi bir yoğunlaşma artışı gerçekleşmeyecek ve pazardaki rekabet azalmayacaktır. Bu sebeple JPMC ve Bank One şirketlerinin birleşme işlemi sonucunda Türkiye bankacılık ve finansal hizmetler pazarında rekabet şartlarının değişmeyeceği tespit edilmiştir. Birleşmenin tarafları

04-26/307-70

JPMC ve Bank One şirketlerinin ana faaliyet alanları olan bankacılık ve finansal hizmetler pazarı dışında da iştirakleri aracılığı ile etkili olabilecekleri ticari ve sanayi faaliyetleri bulunmaktadır. Ancak JPMC ve Bank One şirketlerinin yönetimlerinde etki sahibi oldukları iştiraklerinin faaliyet gösterdikleri alanlar birbirinden farklı niteliktedir. Bu sebeple başvuru konusu birleşme işlemi sonucunda etkilenen ürün pazarlarında rekabet şartlarının herhangi bir değişikliğe uğramayacağı kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; J.P.Morgan Chase & Co'nun Bank One Corporation ile birleşmesi işleminin, tarafların ilgili ürün pazarındaki toplam ciroları bakımından 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi bir işlem olduğuna; bununla birlikte gelirler esas alınarak hesaplanan ilgili ürün pazarındaki bu işlem sonucunda toplam pazar payında herhangi bir değişiklik olmaması sebebiyle, bu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratan veya mevcut bir hakim durumu güçlendiren ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında ilgili piyasalardaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran nitelikte olmadığına, dolayısıyla bildirim konusu birleşmeye izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.